

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 444/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou BURDA LEGAL s. r. o., Rudnícka 8, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Dominik Burda, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ústavne konformný výklad podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 46/2017 z 30. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ústavne konformný výklad podľa čl. 152 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 46/2017 z 30. mája 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi v súlade s Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 a čl. X bodom 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k rozvrhu práce. Podľa čl. X bodu 5 písm. c) rozvrhu práce bola vec sťažovateľa 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu pracujúceho v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Bratislave (ďalej len „prvoinštančný súd“) ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 1 Cbi 3/2013-174 z 25. apríla 2017 nepripustil vstup sťažovateľa ako intervenienta (na strane žalobcu ██████████, správcu konkurznej podstaty úpadcu ██████████) do konania o zaplatenie sumy 236 340,97 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ podľa prvoinštančného súdu nepreukázal existenciu svojho právneho záujmu na výsledku konania, inými slovami, to, že jeho právne postavenie bude rozhodnutím súdu vo veci samej dotknuté. V tejto súvislosti prvoinštančný súd konštatoval: *„Skutočnosť, že aj v prípade, že úpadca je dlžníkom spoločnosti, ktorá chce vstúpiť do konania ako intervenient na strane žalobcu nepreukazuje, že rozhodnutím súdu v tejto veci budú dotknuté jej práva.“*

4. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom poukazoval na nejednoznačnosť právnej úpravy prípustnosti dovolania podľa § 420 zákona

č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Sťažovateľ v dovolaní prezentoval názor, že gramatickým výkladom možno dospieť k záveru o prípustnosti dovolania aj proti rozhodnutiu súdu inej inštancie než odvolacej inštancie, a to za predpokladu, že sa takýmto rozhodnutím konanie končí. V nadväznosti na to sťažovateľ dôvodil, že uznesenie súdu prvej inštancie je rozhodnutím, ktorým sa preňho končí konanie, v ktorom bol oprávnený vykonávať procesné práva. Odvolávajúc sa na uvedený výhradne gramatický výklad § 420 CSP, sťažovateľ argumentoval, že proti uzneseniu prvoinštančného súdu je dovolanie prípustné napriek tomu, že bolo súdom vydané nie v odvolacej, ale v prvej inštancii. V rámci odôvodnenia dovolania sťažovateľ opodstatňoval svoj právny záujem na výsledku konania (do ktorého oznámil vstup ako intervenient na strane žalobcu) tým, že v prípade úspechu žalobcu v tomto konaní bude z vymoženej sumy uspokojená aj jeho pohľadávka proti úpadcovi. V dôsledku toho sťažovateľ konkludoval, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Napadnutým rozhodnutím najvyšší súd rozhodol tak, že dovolacie konanie zastavil pre neodstrániteľnú vadu jednej z procesných podmienok konania, a to nedostatok funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie veci. Najvyšší súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa gramatického výkladu § 420 CSP, ktorý by pripúšťal možnosť podania dovolania aj proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol: *„V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu nespĺňa základné predpoklady ustanovenia § 420 C. s. p., je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.“* Z uvedených dôvodov sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sťažovateľom tvrdenou procesnou vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP ani len nezaoberal.

6. Svoju ústavnú sťažnosť sťažovateľ opodstatňuje tým, že „... Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nielenže nepristúpil k vecnému prieskumu argumentácie Sťažovateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP a nevysporiadal sa s námietkou Sťažovateľa o existencii zákonných dôvodov pre pripustenie Sťažovateľa ako intervenienta na strane žalobcu v konaní pod sp. zn. ICbi/3/2013, ale opomenul sa relevantne a dostatočne zrozumiteľným zdôvodnením vlastnej úvahy vysporiadať aj s argumentáciou Sťažovateľa o prípustnosti výkladu ustanovenia § 420 CSP, v zmysle ktorého možno považovať rozhodnutie súdu o nepripustení vstupu intervenienta do konania za rozhodnutie, ktorým sa konanie pre takýto subjekt končí a proti ktorému rozhodnutiu je prípustné dovolanie.“. Extenzívne pritom odkazuje na judikatúru ústavného súdu zaoberajúcu sa povinnosťou ústavne konformného výkladu aplikovanej právnej normy, povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých toto rozhodnutie založil, ako aj povinnosťou jasného, zrozumiteľného a presvedčivého odôvodnenia súdneho rozhodnutia (okrem iného IV. ÚS 77/02, III. ÚS 175/17, III. ÚS 311/07, III. ÚS 107/07 a ďalšie), resp. nevyhnutnosťou poskytnutia špecifickej odpovede na argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci (III. ÚS 410/06).

7. Z argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domnieva, že v rámci interpretácie § 420 CSP je možné rozdeliť toto ustanovenie na dve časti, a to časť prvú: „Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej“ a časť druhú, nasledujúcu za spojkou: „ktorým sa konanie končí, ak...“ Pokiaľ ide o druhú časť, sťažovateľ je presvedčený „o pochybnosti, či mal zákonodarca na mysli rozhodnutie, ktorým sa konanie končí vydané odvolacím súdom alebo prípadne i súdom inej inštalácie.“. Podľa sťažovateľa „gramatickým výkladom doslovného znenia ustanovenia § 420 CSP nemožno bez akejkoľvek pochybnosti ustáliť, že v prípade rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, je prípustné dovolanie iba proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, pričom nemožno ani explicitne vylúčiť jeho prípustnosť aj proti rozhodnutiu súdu inej inštalácie, ktorým sa konanie pre stranu (dotknutý subjekt) končí.“. Sťažovateľ následne predpokladá, že ak by mal zákonodarca v úmysle uzákoniť prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, vydanému výlučne odvolacím

súdom, bol by býval naformuloval znenie § 420 CSP napríklad tak, že „Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej a proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí, ak...“.

8. Odvolávajúc sa na spomínanú judikatúru ústavného súdu, sa sťažovateľ domnieva, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nenáležite a nedostatočne odôvodnil svoj záver o nesprávnosti výkladu sťažovateľa týkajúceho sa prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu. Najvyšší súd bol podľa sťažovateľovho názoru povinný „poskytnúť Sťažovateľovi dostatočne odôvodnenú odpoveď v osobitnej logickej väzbe na konkrétne tvrdenia Sťažovateľa o prípustnosti dovolania, a všeobecne akceptovateľným a bežnej verejnosti pochopiteľným spôsobom vysvetliť tvrdenú nesprávnosť právneho názoru (výkladu ustanovenia § 420 CSP) Sťažovateľa.“. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa mal „Dovoláním riadne zaoberať, svoj právny názor riadne odôvodniť a umožniť Sťažovateľovi neiluzórne právo na prístup k súdu.“. Sťažovateľ však uvádza, že najvyšší súd tak neurobil a namiesto toho „iba konštatoval, že nie sú splnené procesné podmienky (funkčná príslušnosť súdu), a preto vec meritórne nepreskúma a dovolacie konanie zastavil.“. Sťažovateľ uvedenou argumentáciou dôvodí, že najvyšší súd svojím postupom porušil jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to za súčasného porušenia ústavou stanoveného zákazu odmietnutia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Okrem toho najvyšší súd podľa sťažovateľa rozhodol zákonom nepredpokladaným spôsobom, keďže podľa jeho názoru „Zo systematiky CSP upravujúcej zákonné spôsoby rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní v ustanovenia § 446 až § 450 jednoznačne vyplýva, že dovolací súd môže dovolacie konanie zastaviť iba v prípade späťvzatia dovolania (ustanovenia § 446 CSP). Ak by teda Najvyšší súd aj dospel k záveru, že Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, v zmysle príslušných ustanovení CSP nebol oprávnený dovolacie konanie zastaviť, ale v zmysle ust. § 447 písm. c) CSP mohol Dovolanie odmietnuť.“.

9. Vo vzťahu k porušeniu povinnosti najvyššieho súdu podľa čl. 152 ods. 4 ústavy vykladať zákony ústavne konformne sťažovateľ opätovným odkazovaním na judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu dôvodí, že najvyšší súd mal sťažovateľom tvrdenú

prípustnosť rozličných výkladov § 420 CSP (a z nej sťažovateľom odvodzovanú otázku prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu) interpretovať „v súlade s Ústavou SR garantovanými práva Sťažovateľa tak, aby nedošlo k porušeniu žiadneho z nich, ergo v zásade v prospech Sťažovateľa.“

10. Navyše, sťažovateľ považuje absenciu riadneho odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu týkajúceho sa sťažovateľom predostretej argumentácie možného rôzneho výkladu § 420 CSP za nesúladnú so zásadou legitímnych očakávaní a právnej istoty. V dôsledku toho podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu neposilňuje dôveru v spravodlivé súdnictvo.

11. Vzhľadom na uvedené dôvody sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na ústavne konformný výklad podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.05.2019, sp. zn. 2Obdo/46/2017, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia vo výške 415,51 EUR (trovy právneho zastúpenia: prevzatie a príprava zastúpenia; ústavná sťažnosť – 2 úkony právnej služby á 163,33 EUR, 2x paušál á 9,80 EUR + DPH k rukám) jeho právneho zástupcu, t. j. na účet BURDA LEGAL s.r.o., vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Podľa čl. 16 ods. 1 CSP súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

20. Podľa § 35 CSP o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

21. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

22. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

23. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

25. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

27. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti a jej prílohami vrátane napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu dospel k záveru, že hoci sú splnené ostatné formálne podmienky pre jej prijatie v rámci predbežného prerokovania, z vecného hľadiska je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

28. Na prvom mieste musí ústavný súd zdôrazniť, že východisková téza sťažovateľa o prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu prvoinštančného (teda nie odvolacieho) súdu je úplne mylná. Podľa názoru sťažovateľa prichádza do úvahy možnosť výkladu § 420 CSP „*striktne gramatickým*“ spôsobom, z ktorého by vyplývalo, že dovolanie je prípustné nielen proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (za predpokladu, že takýmto rozhodnutím sa končí konanie).

29. Ústavný súd uvádza, že tvrdená nejasnosť možnosti rôznej interpretácie § 420 CSP je vyvolaná sťažovateľom veľmi subjektívne zvolenou výkladovou metódou, ktorú navyše aplikoval nesprávne a izolovane od ostatných výkladových postupov, a to napríklad historického a teleologického, ale najmä logického. Ústavný súd zastáva názor, že § 420 CSP („Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak...“) nie je za náležitého použitia jazykového výkladu ani len možné substantívne rozdeliť na dve časti, jednu pred spojku „alebo“ a druhú po nej (prinajmenšom nie spôsobom, akým sa to snaží urobiť sťažovateľ, ignorujúc prvú časť hypotézy tejto normy „proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu“, za ktorou nasleduje alternatívna časť vyžadujúca, aby šlo o rozhodnutie buď vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí).

30. Okrem toho všetkým interpretačným dohadom mohlo byť predídene, pokiaľ by sťažovateľ mal snahu k interpretácii pristupovať v celkovom kontexte právnej úpravy inštitútu dovolania a zohľadnil systematický výklad, čo by znamenalo, že by neignoroval § 419 CSP, podľa ktorého je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Štrukturálne je toto ustanovenie tvorené primárnou hypotézou „Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie“ a sekundárnou hypotézou „ak to zákon pripúšťa“. Bez väčších ťažkostí je potrebné výkladom dospieť ku kategorickému záveru, že dovolanie je prípustné len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Sťažovateľ zastúpený advokátom si mal byť vedomý, že § 420 CSP, ktorého výklad považuje za nejednoznačný, je právnou normou priamo nadväzujúcou na sekundárnu hypotézu § 419 CSP (je jej pokračovaním tak, ako aj § 421 CSP). Na § 420 CSP preto nie je možné nahliadať bez toho, aby bola pozornosť pri jeho interpretácii venovaná aj § 419 procesného kódexu.

31. K rovnakým záverom by sťažovateľ musel dospieť, ak by vzal do úvahy odbornú literatúru z oblasti civilného procesu (za všetku ústavný súd spomenie publikáciu ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016,

s. 172¹, 1346², 1349³.), z ktorej vyplýva, že o neprípustnosti dovolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie neexistuje žiaden odborný diškurz a naprieč právnickou obcou je konštantne akceptovaný záver, že dovolanie je bezvýnimočne prípustné iba proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. To vyplýva aj zo samotnej podstaty tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Ústavnému súdu sa žiada poznamenať, že dovolacie konanie ani konanie o ústavnej sťažnosti, pri ktorých je v obidvoch prípadoch zákonom predpísané zastúpenie advokátom, by sa nemali stať prostriedkom na testovanie „alternatívnych právnych názorov“, pri ktorých je evidentné, že hrubo odporujú dlhodobo ustáleným a teoreticky, ale aj právnou úpravou jasne zakotveným koncepciám.

32. Rovnako nesprávne sú sťažovateľove závery o porušení jeho práv zakotvených v ústave a dohovore tým, že v napadnutom rozhodnutí bol najvyšší súd povinný náležite vysvetliť dôvody, kvôli ktorým sa nestotožnil so sťažovateľovou argumentáciou vo vzťahu k výkladu § 420 CSP, resp. že najvyšší súd pochybil, keď rozhodol tak, že konanie zastavil.

33. Ústavný súd nepochybuje o tom, že najvyšší súd v súlade s § 40 a § 161 ods. 1 CSP správne skúmal a následne správne vyhodnotil absenciu svojej funkčnej príslušnosti v zmysle § 35 CSP na prejednanie veci. Ak by najvyšší súd vo veci konal napriek nedostatku funkčnej príslušnosti, porušil by tým jednak zákon, ale aj princíp spravodlivého procesu (II. ÚS 172/03). Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť je jednou z procesných podmienok, ktorej nedostatok nie je možné odstrániť, najvyšší súd rovnako správne rozhodol o zastavení konania podľa § 161 ods. 2 CSP. Aj v tomto prípade sťažovateľom predstreté tvrdenie, že najvyšší súd nebol oprávnený konanie zastaviť, ale mal dovolanie odmietnuť podľa § 447 CSP, nie je správne. Najvyšší súd rozhodol jediným možným a správnym spôsobom, keď dovolacie konanie zastavil; takýto spôsob rozhodovania

1 „Dovolanie je teda mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.“

2 „Prípustnosť je vymedzená v § 420 a § 421 a upravuje dve skupiny rozhodnutí, proti ktorým je dovolanie prípustné. Pri obidvoch skupinách platí, že dovolanie je prípustné len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Nikdy teda nie je dovolaním možné napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako to je pri dovolaní generálneho prokurátora (§ 458 CSP).“

3 „Dovoláním preto nemožno napadnúť: a) žiadne rozhodnutie súdu prvej inštancie...“

v prípadoch neexistencie príslušnosti jasne vyplýva z právnej úpravy (§ 161 ods. 2 CSP). Ústavný súd z uvedených dôvodov konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky arbitrárnosti, a preto nijako neporušuje základné práva sťažovateľa, o ktorých tvrdí, že porušené boli.

34. Podobne nie je možné napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu z hľadiska ústavnoprávných kritérií vytýkať jeho nedostatočné odôvodnenie. Vysvetlenie funkčnej nepríslušnosti spôsobom, ako to najvyšší súd v odôvodnení urobil (s poukazom na to, že dovolanie nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu), je vzhľadom na skutočnosť, že išlo len o rýdzo procesné rozhodnutie (nedostatok podmienky konania) v situácii, keď dovolateľ argumentoval svojou zjavne nesprávnou interpretáciou právnej normy, nemožno vnímať ako porušenie ústavou alebo dohovorom garantovaných práv.

IV.

35. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (z novších rozhodnutí napr. I. ÚS 418/2019, ktoré zároveň odkazuje na staršie rozhodnutia I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

36. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu

verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

37. Ústavný súd z uvedených dôvodov, odvolávajúc sa na odôvodnenie v časti III tohto rozhodnutia, uzatvára, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nebolo porušené sťažovateľovo právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani základné právo na ústavne konformný výklad podľa čl. 152 ods. 4 ústavy, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Na záver ústavný súd uvádza, že má vedomosť o skoršej ústavnej sťažnosti sťažovateľa podanej v podstate v právne a skutkovo prakticky totožnej veci, ktorá bola odmietnutá ako oneskorene podaná (č. k. II. ÚS 170/2016-10); iba pre úplnosť ústavný súd konštatuje, že toto rozhodnutie nemá k skoršiemu rozhodnutiu žiadnu nadväznosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu